

کلینیک ویژه تخصصی و فوق تخصصی دانشگاه

بیماری های قلبی، در صدر بیماری های مادرزادی است

شعار سازمان بهداشت جهانی در روز جهانی قلب سال ۱۳۹۴ «قلب سالم، اولویتی برای همه کس و همه جا» می باشد. همین موضوع، انگیزه ای برای گفتگویی با دکتر محمد نوبخت، فوق تخصص قلب کودکان کلینیک ویژه تخصصی و فوق تخصصی دانشگاه، شد. به دلیل پیچیدگی های موجود در تکامل سیستم قلب و عروق در دوران جنینی، بیماری های مادرزادی قلب شایع بوده و شیوع آن، هشت در هزار تولد زنده می باشد؛ شیوع این بیماری ها در جنین و نوزادان سقط شده، حدود ۲۰ در هزار می باشد. در حالیکه امروزه بیشتر بیماری های مادرزادی قلب، قابل درمان می باشند، ولی هنوز بیماری های مادرزادی قلبی، از مرگ و میر بالایی برخوردار می باشد.

علت های بیماری های مادرزادی قلب

تشکیل قلب و اغلب دستگاه های بدن انسان، بین هفته دوم تا دهم بارداری اتفاق می افتد و چون تشکیل قلب جنین، مراحل بسیار پیچیده ای دارد، توجه به بیماری های این عضو حیاتی انسان، از نظر شناخت، پیشگیری و درمان، بسیار اهمیت دارد. بیماری های مادرزادی قلبی، علل متعددی دارد؛ در هشت درصد موارد، عوامل ژنتیکی و در دو درصد موارد، عوامل محیطی دخالت دارد. در بقیه موارد، ترکیب عوامل علل ژنتیکی و محیطی، باعث بیماری است و البته در برخی موارد، علت دقیق بیماری را نمی توان مشخص کرد. بطور کلی علل بیماری های مادرزادی قلب، شامل: علل مادری، علل جنینی و علل ژنتیکی و اختلالات کروموزومی است.

علل مادری

بروز برخی بیماری ها در مادر (مانند: دیابت، فشار خون بالا، اختلالات تیروئید، فیل کتونوری و لوپوس)، بروز برخی عفونت ها در مادر (مثل سرخجه، اوریون و سرخک)، مصرف بعضی از داروها (مثل ضد تشنج، لیتیوم و وارفارین) توسط مادر، تابش اشعه ایکس در ده هفته اول بارداری به مادر و مصرف الکل توسط مادر، از مهم ترین علل مادری، در بروز بیماری های مادرزادی قلب در جنین است.

علل دیگر

علل جنینی شامل هیدروپس و بیماری های خارج قلبی جنین (مثل فتق دیافراگماتیک، ترنر و سندرم داون) می باشد و سابقه بیماری مادرزادی قلب در والدین و یا خواهر و برادر، علل ژنتیکی و اختلالات کروموزومی می باشد. سندرم مارفان، سندرم نونان و «دی جورج»، سایر علل این بیماری است.